

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
Helyben előfizethető: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben.
Egyes szám ára 5 kr. o. e.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: 6t hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.), Oppel Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
Nyilváltó sora 20 kr.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“

1872 szeptember 1-jétől mindennap egész nagy iven jelenik meg; előfizetési díj: egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt o. ért.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizető után tisztelet-példánnyal szolgálunk.

Az állami rendőrségről.

△ A magyar főváros rendezéséről szóló tjavaslat részletes megvitatásánál meghányták vetették az államrendőrség alkalmazásának czélyszerűségét is; valóban bámulatos, mily balfogalmakat találunk e részben az ellenzék szóokainál, mintha egy rendezett jogállamban csak másodrendű kérdés lenne a személy- és vagyonbátorság biztosítása, mint ha e körül is a szabadelvűség kérdése kellene hogy háttérbe szorítson minden más tekintetet, s a deák ordo est anima rerum csak üres hang lenne a legesekélyebb figyelemre sem méltó az államélet oly szövevényes viszonyai közepe.

Például Várady G. azért ellenzi azt, hogy a fővárosi rendőrséget az állam vegye kezébe, mert ez szerinte „egy rendőrállam rendszeresítésére“ vezetne; ezt mondja akkor, midőn a tjavaslat nem az országban, hanem csupán magában a fővárosban ajánlja az állami rendőrség szervezését. Várady e paradox állítása támogatására csak annyit tudott felhozni, hogy mivel a főváros jelen rendőrsége rossz, az új adminisztráció megszületésével várhatunk jobbat, ne ítéljük el tehát a még nem is létező institutiót, majd ha ez is elégtelennek bizonyul, akkor lesz ideje az e részbeni tjavaslat előterjesztésének. Tehát a mit ma elvégezhetünk, sőt el kell végeznünk, hagyjuk holnapra. Ez ugyan bölcs tanács, cum grano salis! A halogatás soha sem vezetett célra, nálunk még rosszabbat is eredményezhetne.

Avagy talán az indokolhatná a halasztgatást, mit más ellenzéki szóokok hoztak fel, hogy az által, ha az állam veszi kezébe a fővárosi rendőrséget, az önkormányzat jogai szenvednek csorbát; vagy az, hogy e centralisatio által a szenvedélyek, vágyak, ingerek, indulatok támadása is egy pontra vonatnék, már pedig ez nálunk, hol „a törvénytisztelet is jogérzület, minden egyes polgárban még nem vált vérré“ — veszedelmes lenne; hisz ez utóbbi argumentum ép azt igazolja, miért kell legalább és legelőbb a fővárosban állami rendőrséget állítani, miután nálunk még vajmi kevesen érzik és értik azt, hogy a jól szervezett jogállamban a rendőrségnek nincs más feladata, mint a polgárságnak vagyon és személy biztonsága felett őrködni, s mivel e célznak a municipalis rendőrségek megfelelni se Pesten, se máshol nem tudnak, világos, hogy itt az államnak kell segítséget nyújtani a polgárok legelső életérdekeinek megővására.

Az elfogadott tezikely szerint a főváros rendőrségét az állam veszi át s törvény alkotatik annak mikénti szervezéséről, míg azonban a főváros e rendőrségéről a törvény meghatározatnék, a buda-pesti rendőrség a belügyminiszterium alá rendeltetik, a két főváros egyesítése pillanatában azonnal teljesen államivá alakittatik, s e rendőrség fentartási költségeihez a főváros maga is hozzá járul.

E rendezkedés korántsem új, az európai művelt és alkotmányos államok példáját követi e részben Magyarországon is; s ugy hisszük, hogy hasonló szervezetekért senkinek sem jut eszébe Angliát, Amerikát rendőrállamnak gunyolni. Mert például Londonban az állam kezeli a rendőrséget s London maga 3/4 dé

viseli a költségeknek — Berlinben pedig, bár állami rendőrség áll fenn, a porosz-német főváros fedezi az egész e részbeni kiadást.

Nem lehet tagadni, hogy Magyarország ez uton sem fog rögtönözhetni jó rendőrséget, miután erre is szükséges az alsóbb és felsőbb rendőri közegeket iskolázni, begyakorolni, a mint ezt az angol constabler intézmény elég világosan bizonyítja; de másfelől szükség van arra is, hogy a polgárság ez intézmény valódi czélját belássa, a rendőrt csak a gazok ellenségének tartsa s minden alkalommal a közjóra irányult működésében támogassa, mint történik ez például Angliában, hol az indulatok nagyobb és veszedelmesebb hulláma idején a legelőkelőbb polgárok ezrei sietnek fölvenni az „önkéntes constabler-jelvényt“ és férfiasan sorakoznak az állandó rendőrség mellé, mert tudják, hogy városuk, saját személyük és vagyonuk oltalmára kelnek, hogy a közszabadság érdekeit védelmezik a rend helyreállításával.

Ezeket a fogalmakat kellene ellenzékünknek is a rendőrt gunyoló, megaláztatásának még örülő, nagy közönségünkkel megértetni; és nem pengetni folyvást azt, mintha ez csak az utált Polizei-Staat eszköze lenne.

Hogy a rendőrség eljárását is törvénynek kell megállapítani, irányozni, megszabni — elvitázhatlan; csak hogy ez eljárásnak részrehajlatlanul szigorúnak és ildomosnak kell lenni.

Valjon vádolhatja-e effélével bárki is a mi municipalis rendőrségünket? Bizonytalán legelőbb pártolói sem tehetik.

Naponta meggyőződhetünk nagyobb városainkban arról, hogy a legnékülözhetlenebb közegészségügyi rendszabályok foganatosítására is legtöbb esetben képtelen; hogy a kisebb esendzavarásoknál is nem a törvény hatalmának szerez érvényt, hanem a hatóság tekintélyét vajmi gyakran brutalitással szennyezi be s a polgárok jobb érzelmeit szintugy maga ellen ingerli; részrehajlatlanságról pedig nagyon ritkán tanuskodik eljárása, mert ugyan megnézi ki a hibás, s jobb ügyre méltó szemfülességgel ügyel arra, nehogy a befolyásosabb szavazó polgárokat, avagy pártoltjait csak távolról is érdekelje a szigor alkalmazásával.

Már most ha a felhozott hiányokat, a melyeknek sorát még nagyon hosszúra lehetne nyújtani — még a kisebb városokban is észlelhetni, s melyek bizonyos patriarchalis rendtelenség szülő okai, — mennyivel tühettebb lehet ez állapot egy ország fővárosában, hol a nehézségek százszorosak, s a fenyegetett egyéni érdekek mellett az állam biztonságáról is kell gondoskodni, hol meg kell óvni a törvényhozás, a kormány függetlenségét, az állam tekintélyét, hol a rendtelenségnek különféle elemei ép a civilisatio haladásával folyvást és fokozatosan szaporodnak, felhalmozódnak.

Mi ez okokból csak örülni tudunk annak, hogy a magyar fővárosban is az állam fogja átvinni a rendőrséget; sőt még azt is indokoltan tartanók, ha az ország nagyobb városai is ez irányban reformáltatnék a rendőrség; mert hogy a választások alá eső rendőri közegek a közbiztonság érdekeinek szigorú megővására vajmi gyakran nem alkalmasak, azt akárhányszor tapasztaljuk; ezen pedig más

uton aligha lehet gyökeresen segíteni, mint országos rendőrség szervezése által. Majd a fővárosban észlelni fogják az új intézmény előnyeit s ha ez intézmény a próbát kiállja, akkor tagásab körben alkalmazása ellen kifogás alig lehet.

Lapszemle.

A „P. Lloyd“ a nov. 25-iki ülésről értekezve, örvend az országgyűlési pártok kibékülésének, de nem rejti el maga előtt, hogy az ellentétek nincsenek kiegyenlítő, hanem inkább csak háttérbe szorítva, s hogy minden pillanatban újból kitörhetnek. A vitalkozó felek csak előbbi állásaikba tértek vissza; a kisebbség megszüntette természetellenes oppositóját, mert belátta, hogy az ily tactika nem az ellenzék győzelmére, hanem esetleg a parlamentarismus megbuktatására vezethet. A Deákpárt viszont aranyhidakat épített ellenfelének a visszavonulásra, elejtette a Korizmics-féle indítvány több lényeges részeit, hogy a parlament méltósága megóvassék, s az első pillanatban nem gondolta meg, valjon a kétfős, erkölcsi és anyagi győzelem, melyet az ellenzék visszavonulásával kivívott, megfogja-e azt gátolni abban, hogy támadását a Deákpárt ellen más eszközökkel megújítsa. Ha a többség tisztán csak egyoldalú pártnézetből indul ki, egy hajszálnyit sem tört volna el eredeti határozatától, de magasabb megfontolásoknak engedett, melyeket a jelen körülmények közt ignorálnia nem lehetett. A „Lloyd“ helyesli ezen eljárást, de figyelmeztet, miszerint nagy és eredményes tényekre lesz szükség a többség részéről, hogy a történetek feledésbe menjenek, erre pedig a kormány öntudatos initiatívája kívántatik, mely nem engedí magát hordatni vagy tolatni, hanem maga vezérel. Mísem oly imponáló — ugy mond — ellenség és jóbaráttra nézve, mint a tényleges eredmény, s azért nem szavakkal, hanem egyedül nagy erkölcsi és politikai tényekkel lehet az ellenzék e fatalis győzelmét egysúlyozni.

A „Pesti napló“ elégedetten tekint vissza a képviselőház nov. 25-iki ülésére, melyen kitűnt, hogy a szenvedély még nem ölte el egészen a józan mérsékletet, s a ház jó hírneve felett féltékenyen őrködő óvatosságot, s melyen a házszabályokra vonatkozó indítvány a ház összes pártjainak beleegyezésével s megnyugvásával emelkedett határozattá, mi már magában oly vívmány, melyhez hasonlót ily kényes ügyben a ház annalesai alig tudnak fölmutatni, azzal végzi sorait: lengjen továbbra is a ház tanácskozásai fölött a mérséklet és engedékenység szelleme, s a mai nap eredménye szolgáljon biztatásul oly parlamentáris küzdelmekre, melyek miatt a nemzet jó geniusának ne kelljen pirulnia.

Az „Ellenőr“ a képviselőház nov. 25-iki ülésén történetek után reményét fejezi ki, hogy az engesztelékeny hangulat jövő befolyása alatt a tárgyalás alá jövő ügyektől e befolyás előnyei meg nem vonatnak; annyival inkább erősbül e reménye, mert fel nem teheti a kormány legönfejtőbb tagjáról sem, hogy pártját épen akkor ösztönözze valamely pártönkivüli kérdésben konok ellenszegülésre, mikor a kormány, a többség s az egész parlament érdeke megköveteli, hogy a tanácskozás köréből kizárással az alig elfojtott szenvedélyesség újra kitörését provokálható minden ok, minden körülmény,

mely ez okot méhében hordozza. Ha e reménye teljesül, bizonyosra mer fogadni, hogy az ellenzék sem állít egy kérdést sem élére azon határon túl, melyet az ország érdeke, parlamenti állása elészab.

Az „Ung. Lloyd“ elbeszéli a nov. 25-iki ülés lefolyását s egyes epizódjait; megdicséri Tiszát és Hoffmant tapintatos és a mérsékles szellemétől áthatott beszédekért, melyek a háznak lehetővé tették a vitát megszakítani, melytől mindkét párt egyaránt rettegett. Csernátorny és Lónyai miniszterelnökről is elismeri, hogy mint valódi férfiak beszéltek és nagy mérsékletnek és önuralomnak adták jeleit; így az ülés, melytől a legrosszabbat várták, általános meglegedésre végződött. A tegnapi nappal nézete szerint, ugy a pártok, mint az ország meg lehet elégedve, mert valóban kivételes nap volt az, milyen ritkán fordul elő parlamenti életünkben.

Legujabb táviratok.

Berlin, nov. 27. A „Prov. Corr.“ jelenti: A császár holnap, a mint visszatér, aláírja a kerületi rendtartás biztosítása végett szükséges rendszabályok iránti intézkedést.

Versailles, nov. 27. A ministertanács tárgyalandja azon elhatározásokat, melyeket a Batbie-féle jelentésnek maga után kell vonnia: A kibékülés létrehozása végett még mindig folynak a félhivatalos értekezések. Thiers holnap valószínűleg jelen lesz a nemzetgyűlés ülésében. Mindenütt teljes nyugalom uralkodik.

Országgyűlés.

A képviselőház nov. 26-iki ülése.

Elnök: Bittó, — jegyzők: Mihályi Kiss, Wächter.

A kormány részéről jelen vannak: Tóth, Pauler, Szilágy, Wenckheim miniszterek.

Elnök 10 órakor megnyitván az ülést, hitelesített a múlt ülés jegyzőkönyve.

Elnök felhívja a házat, hogy a ház szabályainak módosítására kiküldendő 9 tagu bizottság jövő szombati ülésben fogván megválasztatni, a képviselők szavazó jegyükkel jelenjenek meg az ülésen.

Elnök bemutatja Közép-Szolnokmegye kérvényét az adóvégrehajtásnak 1873-ik évi aug. 1-ig leendő felfüggesztése iránt: — továbbá ugyanazon megyének kérvényét a nagy-károly csucai vasutvonalra előirányzott 40,000 frt jóváhagyása iránt.

Napirenden van a Buda-Pest fővárosi törvényhatóság alakításáról és rendezéséről szóló törvényjavaslat.

A központi bizottság előadója Szapáry Gyula gr. A központi bizottmány szövegezése általánosságban részletes tárgyalás alapjául elfogadatik.

Olvastatik a törvényjavaslat, annak 1—14. terjedő §§-ai elfogadottnak, a 15. §. b) és c) pontjaihoz, melyek következőleg hangzanak:

b) Ő felségének a királynak s udvarának állandó vagy ideiglenes lakhelyül szolgáló épületek és azok tartozékai;

c) kizárólag erődítési és más katonai célokra tényleg használt minden épület vagy helyiség a használat tartama alatt módosítványok adatnak

Mai számunkhoz van mellékelve Heckenast Gusztáv könyvkiadó „Legujabb könyvek“ című jegyzéke.

be Steiger, és Hoffmann, b) pontra nézve elfogadtatik a központi bizottság szövegezése, c) pont Steiger azon Módosításával fogadtatik el, hogy minden katonai építkezések a főváros építkezési és közrendészeti szabályaihoz alkalmazandók; 16. 17 és 18. §. szakaszak módosítás nélkül elfogadtatnak.

19. §-hoz melynek szövege így hangzik: A főváros összes önkormányzati és közigazgatási költségei a közvagyon egyenlő elvek szerint értékesítendő jövedelmeiből és az államadó után szedendő pótlékokból fedeztetnek.

Az adópótlék a törvényhatóság egész területén ugyanazon adólah és adókulcs szerint az államadó után százalékokban vetendő ki.

Az 1868. XXI. törvényeknek az adóbehajtás tekintetében Buda és Pest városokra szóló intézkedései ezen törvényhatóságra nézve érvényben maradnak.

Apponyi Albert gróf a III. osztály következő külön véleményét és határozati javaslatát terjeszti elő.

Miután a jelen törvényjavaslat régi 8. u 19. §-a értelmében az adóbehajtás a fővárosban — ennek tetemes terhelésével — az eddigi módok szerint fognak ezután is történni, a III. osztály nem ugyan a törvény javaslat idézett §-nak megváltoztatását indványozza, de annak alkalmából következő „határozati javaslat“ előterjesztésében állapodott meg, mely a központi bizottság kebelében el nem fogadtatván, különvéleménybe foglaltatik. Határozati javaslat. Tekintettel arra, hogy valamennyi törvényhatóság területén az adóbehajtás állami közegek által történik, s hogy egyedül a főváros köteles azt saját igen tetemes terhelésével eszközölni: utasítsassék a miniszterium az 1868. XXI. t.-cz. 62. és többi ide vonatkozó §-ait akkép módosító törvényjavaslat beadására, aogy a főváros ezen kivételes teheralól felmentessék, vagy annak fejében kellő kárpótlást nyerjen. — Ezen javaslat elvettetik, és elfogadtatik a szöveg.

A 20. és 21. szakaszokhoz, melyek így hangzanak: 20. §. A fővárosi törvényhatóság területén a rendőrséget egységes szervezettel az állam „fővárosi rendőrség“ neve alatt saját közegei által kezeli. A törvényhatóságnak helyrendőri ügyekben való szabályalkotási joga érintetlen marad.

21. §. Az államilag kezelendő fővárosi rendőrségnél a tulajdonképeni rendőri működés a rendőri bíraskodástól külön választandó. A rendőri működés szervezete, ennek a fővárossal szomszédos területekre is kiterjesztése és azon arány és módokozatok iránt, melyek szerint a fővárosi törvényhatóság a költségekhez járulni fog, a belügy-miniszter a rendőri bíraskodás iránt a bel- és igazságügyi miniszterek törvényjavaslatokat fognak az országgyűlés elé terjeszteni.

Azon esetre, ha a főváros egyesítéséig ezen a fővárosi rendőrségről szóló törvény meg nem alkotatik, a tényleges egyesítés napjától kezdve a rendőrség végleges rendezéséig a főváros jelenlegi rendőri közegei közvetlenül a belügyminiszter hatósága alá helyeztetnek, a ki a rendőri közegek

feletti fegyelmi joggal, valamint kinevezésük és előmozdításuk jogával ruháztatik fel és felhatalmaztatik, hogy a rendőri ügyekben való felebbezést a fővárosra nézve ideiglenesen szabályozza. A rendőrség költségeit illetőleg a fővárosokban e czélra 1872. évben fordított összeg ideiglenesen a kincstárnak megtérítendő az egyesített főváros által és általánypén a belügyminiszter költségvetésébe felveendő.

A fővárosnak a helyrendőrségre vonatkozó szabályait és határozatait a rendőrség végleges szervezéséig az állami rendőrség lesz köteles végrehajtani.

Irányi, Steiger, Várady által módosítványok terjesztetnek elő. Szavazat többséggel elfogadtatik a szöveg.

A II. fejezet címére nézve, mely így szól: „a fővárosi törvényhatósági bizottságról“ Steiger módosítványt ad be, és bizottság helyett kéri az eddigi „képviselő testület“ kifejezést megtartani, Tisza a virilis intézmény fenntartása esetében helyesnek tartja a „bizottság“ kifejezést, mert a testület egészben képviseleti intézmény kifolyásának nem tekinthető.

Madarász a „képviselő testület“ kifejezése mellett szólal fel, mert ez már egy lépés volna a virilis intézmény eltörléséhez.

Pécsy Tamás függőben kívánja hagyni a czim kérdést a választásokról szóló szakasz mikénti eldöntéseig.

A többség által elfogadtatik a szöveg. Ülés vége 2 órakor.

A képviselőház nov. 27-ki ülése.

Elnök: Bittó. Jegyzők: Széll, Mihályi, Wächter, Kiss. A kormány részéről jelen vannak: Pauler és Tóth miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyve hitelesítettik. Hoffman Pál. Interpellatiót intéz a belügy-miniszterhez a községi törvények végrehajtása tárgyában.

Kiadatik a belügyminiszternek. Tóth miniszter tudatja, hogy több törvényhatóság területén a községek már rendezték magokat s remélhető, hogy az egész országban nem sokára ezen ügy befejezve leand.

Hoffman. Kívánja, hogy az ügy gyorsan intéztessék el és csak is ez esetben lesz megelégedve a minister feleletével.

Tóth miniszter. Reméli, hogy ez év végén és a jövő év elején a kívánt eredmény el lesz érve.

A ház a miniszter válaszát tudomásul veszi. Napirend: A fővárosok rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Balog János módosítványt nyújt be a 22. §-ra nézve, s kívánja, hogy e §. kihagyassék s helyébe mint 22. §. jöjjön a 23. §.

A módosítvány felolvastatik.

Pólya József ragaszkodik az eredeti szerkezethez.

A többség a központi bizottság szerkezetét fogadja el.

atá az elnök mind jobban neki hevülve — sőt köztük több nőt — nem küldtem a főhadiszállásra, hogy Görgeyvel magamat érintkezésbe tessesem. Mind hiába! Egy sort, egy szót sem kaptam viszonzásul tőle!

Miután az elnök felindulása némileg enyhült, Bem tábornokról kezdett beszélni. „Mi ön földijének — mondá — nagyon sokat köszönhetünk; Érdélyt ezen általunk már majdnem fölhagyott országrészt e bátor katona kétharmadra visszahódította.

Megjegyzéseimre, hogy ezen híreket már magyarországi utamban hallám s hogy örvendtem, midőn honfitársaim egyike felől ilyeneket hallhaték, e kérdést intézé hozzám Kossuth:

„Ismeri ön Bem tábornokot?“

„Ó igen, több mint husz év óta“ felelém.

„És mi ön véleménye a tábornokról?“

Kötelességemet gondolám teljesíteni, ha a magyar kormány fejének véleményemet Bemről nyíltan kimondom: „Félek, a tábornok igen vakmerő.“

Ezen tőlem egész csendben és intő hangon adott nyilatkozat, látszólagos hatást tett Kossuthra, ki erre, ezen közléssel vágott szavamba: „Igen fájdalmasan valánk érintve egy fiatal lengyel eszelős tette által, ki Bem tábornokra lőtt.“

Tudakozódtam a rajongó merénylő sorsáról, kinek tettéről még Franciaországban hallottam. Kossuth közölte velem, hogy nem büntettetett meg, mert Bem személyesen folyamodott érte. Bem ezen alkalommal így nyilatkozott: „Hagyja

Deák Ferencz a terembe lép s élénk éljenzéssel fogadtatik.

Irányi Dániel hosszas indokolás mellett módosítványt nyújt be a 24. §-ra vonatkozólag s kívánja, hogy azon polgárok, kik eddig szavazattal bírtak, tekintet nélkül arra, valjon tudnak-e írni és olvasni, jogaik gyakorlatában továbbra is meghagyassanak.

Hoffmann Pál elfogadja a 24. §. ha a kormány ugyane tárgyban újabb törvényjavaslatot terjeszt elő, melynek a választói jog megállapítására nézve érvénnyel birjon a közegekben is.

Madarász József nem fogadja el a 24. §. eredeti szerkezetében s Irányi módosítványához egy újabb pótmódosítvánnyal járul és a szavazati jogot nem megszorítani, hanem kiterjeszteni kívánja.

Gr. Szapári Gyula előadó ajánlja a tvjavaslatot elfogadás végett a központi bizottság szerkezte szerint.

Gál Mihály és Lázár Ádám nem fogadják el a központi bizottság szerkezetét s előbbi a 24. §-ra nézve módosítványt, utóbbi pedig határozati javaslatot nyújt be.

Csiky Sándor. A 48-ki nagyfontosságú egyenlőség érdekében a törvényjavaslatot a központi bizottság szerkezte szerint nem tartja elfogadhatónak. E javaslat megszegi a 48-ki törvényeket, melyek nem mondják, hogy csak azok birjanak szavazati joggal, a kik írni és olvasni tudnak. A szavazati jognak ily feltételhez kötése a fővárosban se nem igazságos, se nem méltányos. Pártolja Irányi módosítványát.

Tisza Kálmán elfogadja a határozati javaslatot, de nem úgy mint módosítványát a 24. §-nak. Pártolja Irányi Dániel módosítványát, és ez ese then módosíttassék a 24. §. is.

Elnök. Szólásra senki sem levén feljegyezve, a közp. bizottság szerkezte a tvjavaslat még egyszer felolvastatik.

Wächter jegyző olvassa a központi bizottság szerkezetét, valamint a beadott módosítványokat. A többség a közp. bizottság szerkezetét fogadja el. Lázár határozatát a többség szintén elfogadja.

Wächter olvassa a tvjavaslat 25. §-át.

Madarász József e §-ra nézve módosítványt nyújt be.

Balog János a §. a) pontjára tesz módosítást s kívánja, hogy a e szó „hadsereg“ és „haditengerészek“ közéigltatassék e szó is „honvéd“. Elfogadtatik.

A többség a 25. §. t. közp. bizottság szerkezte szerint Balog János módosítványával elfogadja.

Wächter olvassa 26 §-t.

Külföldi hírek.

Versailles, nov. 26. A nemzetgyűlésben felolvasatott Batbie jelentése, a Kerdrel-féle indítvány tárgyában. A jelentés kiemeli Thiers érdemeit; tagadja a Thiers elleni ellenséges szándékokat, és kinyilatkoztatja végül: hogy a conservatívek

a fiatal embert futni, mert ha a hibásokat akarnók megfenyíteni, úgy Wysocki uron kellene kezdeni.“

A beszéd további folyamában mondá nekem Kossuth: „Altábornagy ur! Ön földiei mint orosz-lánok küzdenek; mindenütt a vitézség példáját adják; hanem az igazat megvallva, több bajt okoznak, mint egész hadseregünk: naponta új követelések, új veszekedések, hogy nem tudni, tulajdonképen mit akarnak. Ma követelik a magyar kormány gyűjtse őket össze egy lengyel legióba; holnap már más kívánalmaik vannak. Mondja ön véleményét ezen követelésekről.“

Erre én igyekeztem határozottan Kossuthot lebeszélni a lengyel legio képzéséről. „Hagyja ott az egyes osztályokat — mondám — a magyar hadtesteknél, annál is inkább, mivel ön maga is mondja, hogy azok az új csapatoknak jó példát mutatnak.“

Nem akarám öt idő előtt elcsüggeszteni s ez okból eltököltem előtte a valódi okokat, mik engem arra készítettek, hogy egy lengyel legio felállítását ellenezzem; tartottam ugyanis attól, hogy egy lengyel legio alakítása Oroszországot igen könnyen az Ausztriával való szövetekezésre bírhatná s ez esetben igen természetesen a magyar ügy veszve lett volna. Sajnos, hogy Kossuth tanácsomat csakhamar elfeledé. Wysocki önzése, ki személyes előmenetelét elébe tévé a haza javának, arra készítet, hogy valamennyi lengyel csapatosztályt felzengasson, azon ürügy alatt, hogy a lengyel nemzet becsülete egy külön csapat fellállítását követeli. Küldötteket menesztett minden irányban, kik a len-

nem támogatják egy conservatív köztársaság alapítását mindaddig, míg a kormány a radikálokkal van szövetségben. — A második kamara felállításá egyértelmű lenne a nemzetgyűlés politikai végrendeletével. Most nem azon kérdéstről van szó: köztársaság vagy monarchia legyen-e, hanem a demagóg barbárságnak a fokozódó hullámok általi fenyegetéséről. A jelentés végül egy 15 tagu bizottmány kinevezését indítványozza, mely a ministeri felelősségre vonatkozó törvény kidolgozásával lenne megbízandó. A viták esütörtökön kezdődnek.

Páris, november 25. A Kerdrel indítványának megvitatására kiküldött bizottság abban állapodott meg, miszerint a status quo fentartassék, a miniszterek felelősségét tárgyzó alkotmányos reformok hozatala napoltassék el, és hogy végül az elnök viszonya a kamarához szabályoztassék.

Az „Imparcial“ megczáfolja azon közlést, mintha Andaluziában egy vadászszászlóalj felkelt volna, s jelenti, hogy csupán ez utóbbinak parancsnoka, Contreras tűnt el. Azt gyanítják, hogy ő Despenaperros környékén van 24-ike óta Andalusiába Estremadurán át küldetnek a levelezések. Madrid nyugodt.

Mint Madridból 25-ről jelentik, a Palloe-féle carlista csapat Alkoyt odahagyá. A gentalgari alcade egy 40 főből álló csapatot elfogott. Egy 200 főből álló csapat merült fel Murciától egy mértföldnyire, egy száz főből álló csapat pedig Despenaperrosban. Ez utóbbi szétrombolá a távirda készülékeket a linareszi pályaudvarban, valamint a Wilches és Linares közti hidat. A Paterna-féle csapat Arcost odahagyá. A vasuti összeköttetés Saragóssa és Barcellona közt helyre van állítva.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, nov. 29-én

— **A kolozsvári koresolyázó-egylet** jövő dec. hó 1-én azaz vasárnap délelőtt 11 órakor a tanácsház nagy termében közgyűlést tart, melynek tárgya az állandó bizottság megválasztása; a t. cz. egyleti tagok mentől számosabb megjelénésre kéretnek. A kolozsv. koresolyázó-egylet nevében az id. bizottság.

— **A kolozsvári torna-vivoda** már szétküldé meghívót a dec. 8-án tartandó zártkörű táncvígalmra; az előkészületekből ítélve, ez első farsangi ünnepély igen fényes leend.

— **Szabó Károly** egyet. tanár előadásait mindig nagy számú rendes és vendéghallgatók előtt tartja, kik hazánk e jeles történetészt minden kivétel nélkül megéljenzik előadása után.

— **Az „egyetemi kör“** valószínűleg még a jövő hónapban végkép megalakul; az alapszabályok megvitatására kiküldött bizottmány szorgalmasan gyűlésez.

— **Pest** jövő évi költségvetésében a szükséglet 4,164,709 frt.; a födözet pedig csak 3,374,709 frt.

— **Simon Elek** a „kolozsvári kör“ t. elnöke — hír szerint — a „Kör“ könyvtára gyarapítására, mintegy 200 drb értékes könyvet ajándékozott.

— **Vizakna** város Deák Ferenczet, gr. Andrássy Gyulát, gróf Lónyai Menyhértet és Pauler Tivadart diszpolgárainak választotta

gyel nemzetiségű csapatosztályokat arra bírják, hogy egyesülten terjeszszék kérésüket a magyar kormány elé. Ez emberek szándéklatuk kártékony voltát semmikép sem akarák belátni s egyáltalán nem törődtek ama rossz benyomással, mit folytonos kéréseikkel, nyugtalankodásaikkal és örökös panaszaikkal a magyar kormánynál nemcsak, hanem a magyar hadseregben és a lakosság különböző rétegeiben okvetlen elő kellett idézniök.

De térjünk vissza Kossuthali értekezésekre. Ama mód, a mint az elnök a folyó ügyek elbánni látszott, igen rokonszenvesen hatott reám. A beszélgetés egy fordulatát arra használám, hogy utálatomat fejezzem ki előtte, bárminemű terrorizmus iránt. Alig ejtém ki e szavakat, félbe szakítá beszédemet azon nyilatkozattal, hogy ő semmitől sem áll oly távol, mint hogy ilyen „maga körül halálos ijedelmet terjesztő“ férfiú legyen. De egy dolgot illetőleg, még pedig egy oly dolgot illetőleg, melyet ma is a legfontosabbnak tartok, eltértek egymástól nézetekink, értem a módot s az eljárást, melylyel ő a horvátok és szerbek elleni harczot folytatá. Véleményem ez ügyben az volt, hogy ha a magyar kormány a délszláv aspirációkkal szemben egy kis engedékenységet mutat vala akkor, ez erőmészítő harcznak hamar végett lehetett volna vetni s ez által Magyarországra nézve lehetőségessé vált volna, annál nagyobb erélylyel fellépni a császári hadak ellen. Kossuth ellenben egészen idegessé vált, midőn a horvátokra és szerbekre tértünk a beszélgetés rendén s határozottan állítá, hogy e népfajokkal szemben egyedül hatalmi rendszabályok vezethetnek sikerhez. Mondám, mi-

(632) 1-3
Hirdetmény.
Az alólt igazgatóság részéről ezen-
nel közhírré tétetik, miszerint a kolozsvári
központi műhely felépítményére, mely kö-
zelítőlegesen előirányzat szerint 290,000 ftba
kerülend, pályázat nyitattik.
A költségvetés, tervék és építési fel-
tevételek a magyar keleti vasut magas épít-
ményi osztályában Pesten, a biztosító tár-
saság épületében 4. emeleten, vagy a ma-
gas építmény vezetőségénél Kolozsvárt,
magyarutca 10 sz. a. megismerhetők.
Idevágó ajánlatok az alólt igazgató-
ságnál **december 10-ig** benyújtandók.
Az igazgatóság azonban föntartja az
igazgatótanács számára a jogot, hogy va-
lamely ajánlatot, tekintet nélkül a legalaco-
nyabb árra, elfogadjasson.
[A m. keleti vasut építési igazgatósága.]

(617) 3-3
Új sorsjegy csoportok
a december 1-én, január 1, 3, 5, 15, 30
és február 1-én leendő legközelebbi hu-
zásokra, a melyeknél már az első részlet
lefizetése után minden sorsjegy ösz-
szes nyereségeire egyedül játszik
az ember, s e mellett azt az előnyt élvezi,
hogy a sorsjegyeket a részletjegy határoz-
mányai szerint egymásután kapja meg.
A fizetés tartama alatt juthatni te-
hát következő eredeti sorsjegy birtokába:

I. Csoport.
400 frankos török sorsjegy; huzás
december 1-én, főnyeremény 600,000
frank.
50 ftos 1864-ki sorsjegy; huzás
január 1-én, főnyeremény 125,000 ft.
Innsbrucki sorsjegy; huzás január
3-án, főnyeremény 30,000 ft.
Salzburgi sorsjegy; huzás január-5 n.,
főnyeremény 40,000 ft.
40 forintos Genois-sorsjegy; huzás
február 1-én, főnyeremény 52,500 ft.

II. Csoport.
50 forintos 1864-ki sorsjegy; huzás
december 1-én, főnyeremény 125,000 ft.
Windischgrätz-sorsjegy; huzás decz.
1-én, főnyeremény 21,000 ft.
50 ftos triesti sorsjegy; huzás jan.
1-én, főnyeremény 10,000 ft.
40 ftos Salm-sorsjegy; huzás jan.
15-én, főnyeremény 42,000 ft.
40 ftos Clary-sorsjegy; huzás jan.
30-án, főnyeremény 26,250 ft.
Mindezen sorsjegyeket, a melyek
évenként 31 huzásban,
három milliónál több
legmagasabb összegre játszanak, 15 ftnyi
első részletfizetés és 29 további havonként
10 ft. részletfizetés vagy 16 negyedévi
20 1/2 ftos. részletfizetés mellett áruljuk.
Bélyeg egyszer mindenkorra 2 ft. 55 kr.
A török és triesti sorsjegyek kamatai a
vásárlóké az első részletfizetés telyesítésétől
kezdve.
A megrendelést s a további részfi-
zéseket postai utalvány által teljesít-
hetni.
Minden, az osztr. birodalomban en-
gedélyezett sorsjegyet egyenként, vagy
tetszés szerint összeállított csoportok-
ban is áruljuk.
16 főnyereményt nyertek már
utalunk, a melyeket ki is fizettünk.
Az osztr. Industriál-Bank
váltó irodája,
ezelőtt
Fürst Eduard.
Bécs, Istvánér.

(616) 3-3
Előfizetési felhívás
az 1872 december 1-től kezdve Bécsben
megjelenő
„Wiener Communal-Organ“ra
az összes községi élet közege,
különös tekintettel
a kerületi képviselvek, kereskedelmi ka-

marák, takaré- és előlegező pénztárak
autonom szervezetére.
A „Wiener Communal-Or-
gan“ célja, a községi képviselet és köz-
ségi törvényhozás minden kérdéseit szak-
értőleg megvitatni, s minden községi ügy-
ben próbált vezető lenni. Hasonlólag kö-
zege leend a kerületi képviseletek, keres-
kedelmi kamarák, takaré- és előlegező
pénztáraknak is, hogy az önkormányzat e
fontos mezején jó tanácsosul szolgáljon.
s a legmintaszerűbb intézményeket ajánlja.
A „Wiener Commu-
nal-Organ“ nélkülözhetlen tehát min-
den községi és kerületi hatóság, minden
kereskedelmi kamara, valamint minden ta-
karék- és előlegező pénztárnak.
A „Wiener Communal-Or-
gan“ buzgón fogja elősegíteni a községi
és kerületi hatóságok, a kereskedelmi ka-
marák, takaré- és előlegező pénztáraknak
alkalmazott hivatalnokok érdekeit, s az é
tekintetben felmerülő panaszokat és óhajo-
kat mindig nyilvánosságra fogja hozni.
A „Wiener Commu-
nal-Organ“ hozni fogja jelesebb
községi, kerületi, kereskedelmi kama-
rai, takaré- és előlegező pénztárak
elnökei és tagjai arczképét és életlei-
rását.
A „Wiener Commu-
nal-Organ“ különösen ajánlható
minden községi és kerületi hatóság-
nak, kereskedelmi kamarának, taka-
ré- és előlegező pénztárnak pályá-
zati hirdetések felvételére, megüresült
hivatali állomások betöltése esetén, stb.
A „Wiener Communal-Organ“ havon-
ként kétszer jelenik meg, s ára postai el-
küldéssel együtt egész évre csak 4 ft.,
félévre 2 ft., negyed évre 1 ft.
Előfizethet postai utalvány által a
„Wiener Communal-Organ“ administrió-
jánál Bécsben, IX., Dietrichsteingasse Nr. 8.
A „Wiener Communal-Organ“
szerkesztősége,
Bécs, IX., Dietrichsteingasse Nro. 8.

Leszállított áron árul!
Poszler Gyula
divat-üzlete Kolozsvártt,
hidutca (STREICHER-féle ház.)
Hódolni óhajt annak, mit a t. cz. közönség
régén vár; s tudatja ezennel, hogy minden a
raktárában lévő szőr és selyem köntös kelmék,
a férfi ruha szövetek, nagyken-
dők, longsálók, bécsi, hollandi és rum-
burgi vásznak, perkállok, asztalneműek,
paplanok, topánok és számtalan egyéb
csikkekből egy
végeladást rendez!
Leszállított áron árul!

623
40 huzásra
évenként,
melyek közt:
3 főnyeremény a 250,000 forint.
1 „ a 220,000 „
7 „ a 200,000 „
1 „ a 150,000 „
1 „ a 110,000 „
és még sok 60,000, 50,000, 40,000,
30,000 sat. ftos nyeresemény van, nyer-
hetni egy részletjeggyel
A csoportu
játéktársulatunkban
18 résztvevő közt, 25 negyedéves és 6
forintnyi részletfizetés mellett. Ezen kedvelt
csoportban megvan minden Ausztriá-
ban létező állam- és magán-köl-

2-3
eső sorsjegy, a melyek tőzsdesze-
rinti értéke a teljes befizetés után a részt-
vevők közt készpénzül el fog osztatni. A
törvényes okmány-bélyeg egyszer minden-
korra 99 krt. tesz.
Mindjárt az első
negyedéves és 6 forintnyi részlet bé-
fizetése után.
Az 1864 és 1839-ki sorsje-
gyek huzására december 1-én,
a hitel- és triesti sorsjegyekére
január 1-én sat. sat. játszik minden
résztvevő.
Az 1839-ki főnyereményt 1871
szeptember 1-én.
Az 1864-ki főnyereményt 1870
szeptember 1-én nálunk nyerték játéktár-
sulatban részletfizetés mellett.
Az osztrák Industriál-Bank
váltó irodája,
ezelőtt
Fürst Eduard.
Bécs, Istvánér.

(631) 1-2
Gyorsutazási értesítés
napontai személyszállítás
Szász-Régen—Maros-Vásárhely—Segesvár—Brassó közt.
M.-Vásárhely-Szász-Régen:
(Társkocsi 4 mértföld.)
Indul Maros-Vásárhelyről délelőtt 8 órakor.
Szász-Régenből délután 3 órakor.
Érkezik Szász-Régenbe délbe 12 órakor.
Maros-Vásárhelyre délután 7 órakor.
Ár személyenként 1 ft. 20 kr.
Maros-Vásárhely-Segesvár:
(Társzekér 7 mértföld.)
Indul Segesvárról délelőtt 7 órakor.
M.-Vásárhelyről délután 1 órakor.
Érkezik M.-Vásárhelyre délbe 12 órakor.
Segesvárra délután 6 órakor.
Ár személyenként 3 ft.
Segesvár-Brassó:
(Gyorskocsi 16 mértf.)
Indul Segesvárról délelőtt 8 órakor.
Brassóból délelőtt 5 órakor.
Érkezik Segesvárra este 7 órakor.
Brassóba este 9 órakor.
Ár személyenként 8 ft.
Az igazgatóság.
Megjegyzés: Értesítettik a t. cz. közönség arról is, hogy ezen gyorsutazási intézetnél legutányosabb áron rendelhetők székely-ló fogatok. — Értekezhetni levél által ezen czim alatt: —
A m.-vásárhelyi gyorsutazási intézet hivatala.